

Actieplan Groen: 30 maatregelen om de luchtkwaliteit in Antwerpen te verbeteren (26/04/2017)

Achtergrond:

De luchtkwaliteit in Antwerpen is bijzonder slecht.

- Op piekdagen zit er in Antwerpen bijna evenveel fijn stof ($77 \mu\text{g}/\text{m}^3$) in de lucht als op een gemiddelde dag in Peking.
- Tijdens de recente meetcampagne CurieuzeNeuzen werd de vervuiling op tweeduizend verschillende punten in Antwerpen gemeten. Op bijna de helft (45%) daarvan wordt de gezondheidsnorm van stikstofdioxide overschreden.
- Uitgedrukt in gezonde levensmaanden verliest iedere Antwerpenaar gemiddeld 14 tot 15 maanden door de luchtvervuiling

Huidig beleid schiet te kort:

Ondanks enkele stappen in de goede richting (zoals de invoering van de lage-emissiezone) worden er te weinig initiatieven genomen om de luchtkwaliteit in Antwerpen te verbeteren. De sense of urgency ontbreekt, het is allemaal te weinig en gaat te traag. Zeker omdat er tal van maatregelen zijn die genomen kunnen worden, zowel op korte als op lange termijn.

De voorbije maanden lanceerde Groen een **petitie** om van gezonde lucht in Antwerpen een topprioriteit te maken. Want iedere Antwerpenaar heeft recht op zuivere lucht. Meer dan 2.000 mensen ondertekenden deze petitie. Vandaag overhandigen we de petitie en vragen we aan burgemeester De Wever om gezonde lucht hoog op de agenda te zetten en ons actieplan voor gezonde lucht uit te voeren.

Actieplan gezonde lucht:

Het actieplan van Groen is opgebouwd rond drie pijlers die telkens verschillende acties omvatten. Sommige acties hebben een onmiddellijke impact, andere zijn gericht op langere termijn.

1. Antwerpen fiets-, tram- en treinstad

Het 'en-en-verhaal' van N-VA houdt geen steek. Een duurzame en gezonde toekomst voor Antwerpen betekent keuzes maken. Voor Groen is de doelstelling duidelijk: meer verplaatsingen via trein, tram en fiets en minder auto's in de stad. Hierdoor komt er meer plaats voor sport, spel,

ontspanning, fietsen, openbaar vervoer... Maar het betekent vooral ook minder luchtvervuiling, want autoverkeer blijft de belangrijkste oorzaak van luchtvervuiling.

De ambitie van Groen is helder: tegen 2024 50% van de verplaatsingen door Antwerpenaren én bezoekers met de fiets. De Antwerpenaar zelf is al goed bezig, want de inwoners van Antwerpen doen al 29% van hun verplaatsingen met de fiets. Maar voor de bezoekers is er nog veel werk. Want 63,5% van de bezoekers komt met de auto naar de stad.

Acties:

1. 20 fietssnelwegen uit alle hoeken van de stad
2. 4 cirkelvormige fietsroutes rond de stad
3. Veilig fietsnetwerk daartussen, met fietspaden, fietsstraten en autoluwe kernen
4. Een nieuwe fiets- en voetgangersbrug over de Schelde
5. Multimodale knooppunten met park & bikes, waar mensen van de rand van de stad met de auto of het openbaar vervoer naartoe kunnen komen en van waar ze met de fiets vlot de stad in kunnen fietsen.
6. Snelle fietsherstellingsdiensten verspreid over de belangrijkste fietsassen in de stad
7. Meer veiligheid voor fietser: conflictvrije kruispunten, aanpak zwarte punten, extra zones 30 en fietsstraten
8. Snelle tram- en treinverbindingen tussen stad en rand: tot Boom, Oelegem, Schilde, Brasschaat, Schoten, Beveren, Hemiksem, Kontich, Boechout, Borsbeek
9. De aanleg van een Ringspoor/Singeltram
10. De aanleg van een Lightrail of sneltramverbinding via tweede ring Ekeren, Merksem, Wijnegem, Borsbeek, Mortsel, Edegem, Wilrijk, Hoboken
11. Noord-zuidspoortunnel in combinatie met ringspoor
12. Gratis trams en treinen op dagen met veel smog, zoals in Parijs

2. Meer groen in de stad

Bomen en struiken in de stad vangen fijn stof op en kunnen de fijnstofconcentratie in de stad met 60% doen dalen. Ze zijn de stofzuigers van fijn stof en daarom van enorm belang. Groen pleit daarom voor het aanplanten van extra groen, zeker op plaatsen met veel vervuiling. Een eenvoudige maatregel, met een gigantische impact.

Acties:

1. Harde garanties en een duidelijk onderbouwd financieel plan voor de volledige overkapping van de Ring
2. Garanties voor het behoud van het Sint-Annabos en het Noordkasteel
3. De aanleg van groene zones (lobben) die zich uitstrekken vanuit het centrum van de stad richting de verschillende districten en zo één groot aaneensluitend groen geheel vormen. De basis van deze groenzones wordt gevormd door reeds bestaande groene clusters (Zuiderpark, historische parken, Oosterpark, Schijnvalleipark, Noorderpark, Scheldepark, Park Linkeroever)
4. De vergroening van pleinen om ademruimte te creëren in dichtbebouwde zones. De omvorming van een aantal straten tot lokale groene corridors.
5. Een stop op de uitbreiding van de verharde oppervlakte in Antwerpen. De optelsom van gebouwen, wegen, parkeerplaatsen en andere verhardingen zit in Antwerpen aan zijn

maximum. Bij nieuwe projecten moet het een bindende voorwaarde zijn dat een minstens even grote oppervlakte verhardingsvrij moet worden gemaakt in de onmiddellijke omgeving.

6. Ondersteuning en stimulansen voor bewoners die hun eigen buurt willen vergroenen (geveltuinen, groenslingers, aanplanting boomspiegels, omvorming braakliggende terreinen tot samentuinprojecten ...)

3. Beperking uitstoot autoverkeer en vervuilende verwarming

Verschillende buitenlandse voorbeelden tonen aan dat de invoering van een lage-emissiezone een positieve invloed heeft op de luchtkwaliteit. Groen is daarom tevreden dat Antwerpen deze noodzakelijke stap als eerste Belgische stad heeft gezet. Toch vertoont de huidige LEZ meerdere mankementen. Zo valt De Ring buiten de LEZ. Dat is absurd, want het is de grootste bron van vervuiling in Antwerpen. Ook de districten vallen buiten de zone, terwijl ook de mensen extra muros recht hebben op propere lucht. Bovendien zijn er te weinig steunmaatregelen voor mensen die de LEZ niet meer binnen kunnen

Naast het autoverkeer is houtverbranding de belangrijkste bron van fijn stof. Volgens de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) is houtverbranding verantwoordelijk voor 35% van de totale fijn stof-uitstoot in Vlaanderen.

Acties:

1. Uitbreiding van de LEZ naar de districten (2020)
2. Uitbreiding van de LEZ naar de Ring (2025)
3. Uitbreiding van de LEZ naar de haven, zoals afgesproken in het Actieplan 2014 – 2018 fijn stof en NO₂ in de Antwerpse haven en de stad Antwerpen
4. Permanente verlaging van snelheid op snelwegen zoals op de Antwerpse ring
5. Maatregelenpakket (met ondermeer aanpassing verkeerscirculatie, creëren van functioneel groen en ruimtelijke ingrepen) voor knelpuntlocaties waar de wettelijke norm wordt overschreden, zoals drukke verkeersassen en street canyons.
6. Ook normen voor motor- en bromfietsen.
7. De uitwerking van een stappenplan voor taxibedrijven om hun wagenpark zo snel mogelijk te vergroenen en uitstootvrij te maken.
8. Uitwerking van flankerende maatregelen om mensen die (noodgedwongen of vrijwillig) overstappen naar een gezonder alternatief te ondersteunen. Gratis of goedkoop openbaar vervoer, deelauto's, veloabonnement ...
9. De afbouw van vervuilende verwarming via een stimuleringsprogramma voor een versnelde vervanging van open haarden en ongekeurde en/of vervuilende kachels
10. De invoering van een premiesysteem voor roetfilters
11. Strengere normen voor nieuwe kachels
12. Uitwerken en invoeren van een duurzame stadsdistributiesysteem, zodat grote vervuilende vrachtwagens de stad niet meer in moeten.

Meer info: Freya Piryms (0476/94 36 95), Tim Torfs (persmedewerker, 0486/52 11 58)

